

Aan
De minister van Financiën van Curaçao

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
30 juli 2026
Ons kenmerk
Cft 202600077
Pagina
1/9

Uw kenmerk
2026/028746-b
Bijlagen
2

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Advies bij de ontwerpbegroting 2027

Geachte heer Cooper,

Op 17 juli 2026 ontving het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de ontwerpbegroting 2027 (OB) van het land Curaçao.¹ Hierbij ontvangt u het advies van het Cft bij deze OB.² In bijlage 1 van deze brief vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing.

Oordeel

Curaçao begroot voor 2027 een overschot op de gewone dienst van XCG 66 miljoen. Ook in de periode 2028-2030 toont de begroting overschotten op de gewone dienst. Hiermee voldoet de OB vooralsnog aan de centrale begrotingsnorm uit de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) en aan de voorgeschreven tekortcompensatie.³

Het voor 2027 begrote resultaat is met enige onzekerheden omgeven. De geraamde opbrengsten uit de *tourist entry tax* zijn nog niet voldoende zeker gesteld, terwijl ook de financiële gevolgen van de oplossing voor de problematiek van het Curaçao Medical Center (CMC) niet definitief inzichtelijk zijn. Het Cft acht het noodzakelijk dat Curaçao deze trajecten met prioriteit afrondt. Daarnaast dient Curaçao ervoor te zorgen dat alle benodigde informatie beschikbaar is om de rentelastnorm formeel te kunnen toetsen.

Vervolg

Het Cft adviseert u op basis van artikel 11 van de Rft om de volgende aanpassingen in de OB aan te brengen, voordat deze wordt aangeboden aan de Staten:

1. Licht de voortgang van het wetgevings- en implementatietraject voor de *tourist entry tax* nader toe. Geef aan welke alternatieve maatregelen worden getroffen

indien de invoering niet tijdig kan plaatsvinden, zodat begrotingsevenwicht gewaarborgd blijft.

2. Geef inzicht in de huidige financiële situatie van het CMC, finaliseer de oplossing voor de financiële problematiek van het ziekenhuis en verwerk eventuele financiële gevolgen in de begroting.
3. Stel de collectieve sector voor 2025 en 2026 vast en lever de rapportages over de uitgaven-, ontvangsten-, tekort- en schuld cijfers van de collectieve sector in 2023, 2024 en 2025 aan, zodat de rentelastnorm in 2027 kan worden getoetst.
4. Ontwikkel een integrale strategie voor het schuldbeheer, waarin de afweging tussen investeren, aflossen, lenen en de inzet van beschikbare liquiditeiten inzichtelijk wordt gemaakt. Betrek daarbij ook de in 2030 aflopende obligatielening.

Toelichting

Resultaat gewone dienst

Curaçao begroot voor 2027 een overschot op de gewone dienst van XCG 66 miljoen. Dit overschot is in belangrijke mate afhankelijk van een succesvolle invoering van de *tourist entry tax* per 2027. Voor 2027 begroot Curaçao namelijk XCG 82 miljoen aan opbrengsten uit deze nieuw in te voeren belastingsoort. Uit de OB blijkt dat het daarvoor benodigde wetgevingstraject nog niet is afgerond. Daarnaast ontbreekt duidelijkheid over de operationele implementatie van de belasting.

Indien de *tourist entry tax* niet tijdig wordt ingevoerd, komt het voor 2027 begrote overschot onder druk te staan. Het Cft verzoekt Curaçao daarom om in de begroting 2027 het wetgevings- en implementatietraject nader toe te lichten. Ook acht het Cft het van belang dat Curaçao inzicht geeft in de wijze waarop wordt omgegaan met het risico dat de geraamde opbrengsten niet tijdig worden gerealiseerd.

Curaçao Medical Center

De OB bevat geen nieuwe informatie over de oplossing voor de financiële problematiek van het CMC. Hoewel het Land al geruime tijd werkt aan een structurele oplossing voor de precaire financiële situatie van het ziekenhuis, ontbreekt nog altijd duidelijkheid over de definitieve invulling daarvan.⁴ Ook heeft Curaçao nog niet gereageerd op een eerder verzoek van het Cft om nadere informatie over de actuele financiële situatie van het ziekenhuis en voortgangsinformatie over de voorgestelde oplossing.

Het uitblijven van deze informatie baart het Cft grote zorgen. Zolang geen inzicht bestaat in de actuele financiële situatie van het ziekenhuis en de uitwerking van de voorgestelde oplossing, kan het Cft niet beoordelen of de financiële gevolgen daarvan juist en volledig in de begroting zijn verwerkt en in hoeverre nog financiële risico's voor de overheidsfinanciën resteren.

Het Cft gaat ervan uit dat de volledige structurele oplossing voor het CMC, inclusief de financiële consequenties daarvan, wordt verwerkt in de begroting 2027. Indien dit niet het geval is, zal het Cft bezien of aanleiding bestaat de Rijksministerraad hierover te informeren.

Rentelastnorm

Curaçao begroot voor 2027 XCG 221 miljoen aan investeringen, waarvan XCG 190 miljoen wordt gefinancierd met een nieuw aan te trekken lening. Ook in de periode 2028-2030 begroot Curaçao nieuwe leningen.

Op grond van artikel 16 van de Rft toetst het Cft bij een voornemen tot het aantrekken van een geldlening onder meer of de rentelastnorm niet wordt overschreden. Door achterstanden bij het vaststellen van de collectieve sector en de rapportages daarover is een formele toetsing van de rentelastnorm tot op heden niet mogelijk. Het Cft heeft Curaçao daarom in zijn advies bij de vastgestelde begroting 2026 verzocht ervoor te zorgen dat de rentelastnorm vanaf de begroting 2027 formeel kan worden getoetst.⁵

Uit de OB blijkt echter dat formele toetsing van de rentelastnorm nog steeds niet mogelijk is. Het Cft verwacht dat Curaçao er zorg voor draagt dat bij de vaststelling van de begroting 2027 alle benodigde informatie over de collectieve sector, waaronder de gegevens over de periode 2023-2025, actueel en volledig beschikbaar is. Alleen dan kan het Cft de rentelastnorm overeenkomstig artikel 16 van de Rft formeel toetsen bij de beoordeling van voorgenomen geldleningen.

Herfinanciering 2030

Per 2030 loopt een obligatielening van XCG 370 miljoen af. In de OB gaat Curaçao ervan uit dat deze lening volledig zal worden geherfinancierd. Voor zover het Cft bekend, zijn hierover nog geen afspraken gemaakt met Nederland. Daarnaast wordt niet onderbouwd waarom wordt uitgegaan van volledige herfinanciering, terwijl de liquiditeitspositie van het Land mogelijk ruimte biedt om de aflopende lening (gedeeltelijk) uit eigen middelen af te lossen.

Curaçao streeft ernaar om de schuldquote geleidelijk te verlagen tot 55 procent van het bruto binnenlands product (bbp), maar een concreet plan daartoe ontbreekt vooralsnog. Het Cft acht het van belang dat Curaçao een integrale strategie voor het schuldbeheer vaststelt, waarin de samenhang tussen investeren, aflossen, lenen en de inzet van beschikbare liquiditeiten inzichtelijk wordt gemaakt. Het Cft gaat hierover graag met Curaçao in gesprek.

Dotaties schommelfonds

Curaçao heeft per 1 januari 2026 de AOV-uitkering verhoogd van XCG 862 naar XCG 1.000 per maand. Deze maatregel leidt tot een aanzienlijke stijging van de uitgaven voor de sociale zekerheid. Als gevolg hiervan wordt vanaf 2029 een tekort in het schommelfonds van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) verwacht. Op basis van de huidige inzichten zal het Land in 2029 en 2030 respectievelijk XCG 48 miljoen en XCG 129 miljoen aan het schommelfonds moeten doteren.

Daarnaast reserveert Curaçao in de OB extra middelen om gerichte, aanvullende financiële ondersteuning te kunnen bieden aan AOV-gerechtigden. Deze reservering loopt op van XCG 30 miljoen in 2027 tot XCG 80 miljoen in 2029 en 2030.

Het Cft kan uit de OB niet opmaken hoe dit samenhangt met de wettelijke verplichting van het Land om de AOV-uitkering te indexeren in jaren met positieve economische groei. Het Cft verzoekt Curaçao dit punt nader toe te lichten in de begroting 2027.

De dotaties aan het schommelfonds en de aanvullende financiële ondersteuning aan AOV-gerechtigden zijn een belangrijke oorzaak voor de dalende overschotten op de gewone dienst. Onder andere in het kader van het Landspakket zijn concrete hervormingsmaatregelen in de zorg en sociale zekerheid voorgesteld waarmee langjarige tekorten in het schommelfonds kunnen worden voorkomen. Het Cft dringt er bij Curaçao op aan om dergelijke maatregelen voortvarend te implementeren, om dotaties aan het schommelfonds te vermijden.

Reserve

Curaçao is voornemens om vanaf 2027 jaarlijks de niet-benutte middelen uit de post onvoorzien (verantwoord onder 'andere lasten') te doteren aan een reserve, die kan worden aangewend in "economisch minder voorspoedige tijden". Hiermee lijkt Curaçao invulling te willen geven aan een anticyclisch begrotingsbeleid.

Het Cft heeft begrip voor de wens van Curaçao om een dergelijke reserve op te bouwen en beschouwt dit in beginsel als een vorm van prudent begrotingsbeleid. De toelichting in de OB biedt het Cft evenwel onvoldoende informatie om te beoordelen of deze werkwijze past binnen de Rft en in overeenstemming is met de comptabiliteitswetgeving van het Land. Het Cft treedt hierover graag op korte termijn met Curaçao in overleg.

Financieel beheer

Het Cft merkt op dat de kwaliteit van de begroting opnieuw is toegenomen. De ramingen zijn goed onderbouwd en mutaties ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar worden adequaat toegelicht. Het Cft beschouwt dit als een positieve ontwikkeling en blijft, mede op basis van het in ontwikkeling zijnde toetsingskader financieel beheer, graag met Curaçao samenwerken aan de verdere verbetering van de begroting.

Belastingdienst

De OB bevat geen actuele informatie over de reorganisatie en modernisering van de Belastingdienst. Ook ontbreekt een toelichting op de voortgang van de uitvoering van het verbeterplan voor de problematiek bij de Ontvanger. Het Cft vraagt hiervoor al geruime tijd aandacht en verzoekt Curaçao in de begroting 2027 expliciet inzicht te geven in de voortgang van beide trajecten.

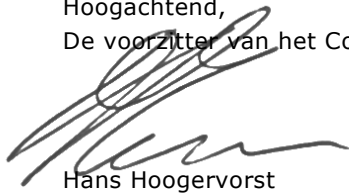
Tot slot

Net als in begrotingsjaar 2026 voert Curaçao ook in 2027 aanzienlijke (structurele) lastenverhogingen door. Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2026 nemen de totale lasten in 2027 toe met XCG 154 miljoen, een stijging van 8 procent.

Tegen de achtergrond van geopolitieke spanningen en economische onzekerheid acht het Cft het van belang dat Curaçao terughoudend omgaat met structurele lastenverzwaringen. Dergelijke lastenverhogingen vergroten immers de gevoeligheid van de begroting voor toekomstige tegenvallers, temeer daar de belasting- en premiedruk op Curaçao al relatief hoog is. Het Cft roept Curaçao op de begrote uitgaven, in het bijzonder stelposten en andere reserveringen, kritisch te blijven beoordelen en waar mogelijk de structurele lasten neerwaarts bij te stellen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'Hans Hoogervorst', written over the printed name.

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Curaçao
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

Gewone dienst

In tabel 1 is de realisatie weergegeven van de gewone dienst voor 2025, de projectie voor 2026, de ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenbegroting voor de periode 2028-2030.

Tabel 1: Meerjarig overzicht gewone dienst (in miljoenen XCG)⁶

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	2.050	2.071	2.271	2.370	2.439	2.503
Belastingen	1.845	1.851	1.955	2.013	2.071	2.129
Tourist entry tax	-	-	82	115	120	126
Schenken en subsidies	45	24	26	26	26	26
Andere baten	160	196	209	216	222	223
Lasten	1.916	2.052	2.206	2.276	2.384	2.487
Beloning van personeel	484	541	564	583	602	622
Goederen en diensten	264	310	352	361	358	356
Afschrijving vaste activa	81	85	86	88	90	92
Rentelasten	93	104	102	105	109	104
Subsidies & Overdrachten	481	459	478	494	502	510
Sociale zekerheid	512	541	567	587	617	617
Andere lasten	0	11	26	26	26	26
Reserveringen	0	2	32	32	32	32
Dotaties schommelfonds	0	0	0	0	48	129
Resultaat	135	19	66	94	55	16

Bron: ontwerpbegroting 2027 van Curaçao.

Baten

De baten stijgen in 2027 met XCG 200 miljoen ten opzichte van 2026, van XCG 2.071 miljoen in 2026 tot XCG 2.271 miljoen in 2027. Deze toename wordt grotendeels verklaard door fors hogere belastingbaten (+XCG 186 miljoen).

Belastingen

De belastingraming voor 2027 en verder is gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met april 2026 en economische groeicijfers van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) voor 2027. Curaçao past vervolgens enkele correcties toe, gebaseerd op de verwachtingen van de Ontvanger. Deze ramingsmethodiek is goed navolgbaar. De stijging van de belastingbaten in 2027 is met name toe te schrijven aan een toename van de winstbelasting (+XCG 38 miljoen) en de nieuw te introduceren *tourist entry tax* (+XCG 82 miljoen).

Andere baten

De post andere baten neemt toe in 2027. Curaçao begroot aanmerkelijk hogere dividendinkomsten (+XCG 30 miljoen) ten opzichte van 2026. Deze zijn afkomstig van de entiteiten Curoil, Curaçao Airport Holding, Curaçao Port Authority en de CBCS. De leges, precariorechten en retributies nemen in 2027 naar verwachting met XCG 7 miljoen toe. Dit is het gevolg van een wijziging van de Landsverordening op basis waarvan de tarieven voor deze overheidsdiensten geïndexeerd kunnen worden.

Lasten

Curaçao begroot XCG 2.206 miljoen aan lasten in 2027, een stijging van XCG 154 miljoen ten opzichte van 2026. Vanaf 2027 lopen de lasten verder op, tot XCG 2.487 miljoen in 2030.

Personeelslasten

De personeelslasten nemen toe, vooral door een verwachte uitbreiding van de formatie en verbetering van de arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en gelijkgestelden. Voor 2027 begroot Curaçao XCG 564 miljoen aan personeelslasten, een toename van XCG 23 miljoen ten opzichte van 2026.

Goederen en diensten

Het verbruik van goederen en diensten neemt toe van XCG 310 miljoen in 2026 tot XCG 352 miljoen in 2027, een stijging van 14 procent. Hoewel Curaçao deze stijging in de begroting uitgebreid motiveert, acht het Cft deze forse groei zorgelijk. Dit geldt temeer omdat het uitgavenniveau voor goederen en diensten ook in de jaren daarna structureel hoog blijft. In de begroting 2026 gaf Curaçao juist aan te werken aan een efficiëntere en effectievere overheid, waardoor de operationele kosten uiteindelijk zullen dalen.

Subsidies en overdrachten

Curaçao raamt voor 2027 XCG 478 miljoen aan subsidies en overdrachten, een stijging van XCG 19 miljoen ten opzichte van begrotingsjaar 2026. Deze toename wordt hoofdzakelijk verklaard door extra middelen voor de toeristische sector, het Sportfonds en een reservering voor de verbetering van de arbeidsvoorwaarden voor het onderwijzend personeel.

Reserveringen (ENNIA)

Vanaf 2027 nemen de lasten in het kader van de oplossing van de ENNIA-problematiek langjarig toe. Op basis van het Hoofdlijnenakkoord resolutie ENNIA stijgen de jaarlijkse lasten gedurende een periode van 30 jaar van XCG 2 miljoen naar XCG 32 miljoen.⁷

Sociale zekerheid

Vanaf 2029 ontstaat een snel oplopend tekort in het schommelfonds bij de SVB en zal het land moeten doteren. Deze dotatie is aanvullend op de landsbijdragen aan de fondsen Algemene Ouderdomsverzekering (XCG 25 miljoen), Algemene Verzekering Bijzondere Ziektekosten (XCG 3 miljoen) en Basisverzekering Ziektekosten (XCG 301 miljoen).

Kapitaaldienst

In tabel 2 is de realisatie weergegeven van de kapitaaldienst voor 2025, de projectie voor 2026, de ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenbegroting voor de periode 2028-2030. De kapitaaldienst toont voor 2027 en de daaropvolgende jaren een tekort.

Voor 2027 begroot Curaçao totaal XCG 221 miljoen aan investeringen, waarvan XCG 190 miljoen te financieren met nieuw aan te trekken leningen bij Nederland. Een meerjarig investeringsplan ontbreekt, evenals een strategische visie op schuldbeheer en het verlagen van de schuldquote. Curaçao heeft zich ten doel gesteld binnen drie tot vijf jaar de schuldquote te verlagen tot 55 procent van het bbp. De huidige schuldquote bedraagt circa 61 procent van het bbp.⁸

Tabel 2: Meerjarig overzicht kapitaaldienst (in miljoenen XCG)⁹

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ontvangsten	231	283	316	307	297	663
Afschrijvingen	81	85	86	88	90	92
Ontvangen aflossingen	34	13	40	31	40	40
Aangegane geldleningen	36	186	190	187	167	161
Herfinanciering obligatielening	80	0	0	0	0	370
Uitgaven	257	291	349	315	302	672
Investeringsleningen	114	199	221	187	167	161
Kapitaalverstrekkingen/deelnemingen	0	0	34	35	35	35
Aflossing leningen	3	92	94	93	100	106
Aflossing obligatielening	140	0	0	0	0	370
Saldo	-26	-7	-33	-9	-5	-9

Bron: ontwerpbegroting 2027 van Curaçao.

Collectieve sector

Conform artikel 23 van de Rft had de collectieve sector voor de jaren 2025 en 2026 uiterlijk op 1 april 2024 vastgesteld moeten zijn. Ook ontbreken de definitieve rapportages over de uitgaven-, ontvangsten-, tekort- en schuldcijfers van de collectieve sector voor 2023, 2024 en 2025. Deze ontbrekende informatie is nodig om de rentelastnorm formeel te kunnen toetsen.

Bijlage 2: Eindnoten

¹ Minister van Financiën, kenmerk 2026/028746-b, Ontwerpbegroting 2027, d.d. 17 juli 2026. Op basis van artikel 11 van de Rft kan het bestuur het college verzoeken te adviseren bij de OB 2027 van Curaçao.

² Het toetsingskader voor de beoordeling van de OB wordt gevormd door de Rft aangevuld met de aanwijzing die de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten genoemde normen. Bij besluit van 24 november 2020 is bijgesteld. Staatsblad 2019, 279, Besluit van 12 juli 2019, houdende het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Curaçao tot aanpassing van de begroting 2019, rekening houdend met de in artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten genoemde normen. Bij besluit van 24 november 2020, nummer 2020002389, is bevestigd dat de aanwijzing na het Kroonberoep in stand blijft maar alleen nog zal bestaan uit het naleven van de aflossingsovereenkomst tussen het Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC) en het land Curaçao, waarbij het land zo mogelijk aanvullende aflossingen zal doen uit overschotten op de gewone dienst in de komende jaren. De OB die wordt aangeboden aan de Staten dient, conform artikel 11 lid 2 van de Rft, vergezeld te gaan van dit advies van het Cft, inclusief een toelichting op de wijze waarop rekening is gehouden met dit advies.

³ Dit oordeel kent enige onzekerheid, vanwege het feit dat de begroting op onderdelen niet voldoet aan een volledige, ordelijke en controleerbare begroting (artikel 15, lid 2) en daarmee niet met zekerheid kan worden geconcludeerd dat aan de centrale begrotingsnorm wordt voldaan. Bij vaststelling van de jaarrekening over het desbetreffende begrotingsjaar kan op basis van het oordeel van de accountant (een goedkeurende verklaring wat betreft getrouwheid) pas met zekerheid worden beoordeeld of daadwerkelijk is voldaan aan de centrale begrotingsnorm.

⁴ Curaçao licht in de begroting toe dat wordt gewerkt aan een tweeledige oplossing. Ten eerste worden er via de begrotingen van de SVB en het Land structureel aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de exploitatie van het ziekenhuis financieel sluitend te maken. Daarnaast worden de CMC-entiteiten Exploitatie en Vastgoed geherstructureerd en gekapitaliseerd tot overheidsdeelnemingen.

⁵ Cft, kenmerk Cft 202600009, Advies bij de vastgestelde begroting 2026, d.d. 23 januari 2026.

⁶ In deze tabel is sprake van afronding op hele XCG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁷ Hoofdlijnenakkoord resolutie ENNIA, d.d. 11 april 2024

⁸ Cft, kenmerk Cft 202600048, Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2026, d.d. 27 mei 2026

⁹ In deze tabel is sprake van afronding op hele XCG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.